

El mateix dia que vam acomiadar l'Enric Casassas al tanatori, ens va semblar que des de llavors havíem de posar fil a l'agulla per celebrar un acte en record seu, per retre un homenatge a la seva persona i que ho havíem de fer aviat. La persona d'Enric Casassas requeria que no demoréssim les coses; ell no les demorava. Avui estem celebrant aquí aquest acte en què recordem la figura d'Enric Casassas només en alguns dels seus aspectes, perquè era una persona amb una riquesa cultural i intel·lectual que abastava molt més del que ara podem apuntar. No hem pogut reflectir tota la seva personalitat. Hem parlat de la seva vessant com a químic, com a nacionalista, com a membre i president de l'Institut d'Estudis Catalans, com a humanista i home de cultura, com a poeta, i, implícitament, com a espòs i pare.

Enric Casassas i Simó era —fent servir una expressió que a ell li agradava aplicar a persones que se li assemblaven— una força de la natura. Era un home utòpic, en el sentit que pensava i planificava coses que la majoria de la gent creia inassolibles. Però eren utopies amb visió de futur, que després eren realitzades, es materialitzaven i resultaven del màxim interès per a la cultura, la ciència i el país.

Jo, ho he de dir sincerament, m'he sentit moltes vegades identificat amb la seva persona i, en la meua actuació com a president, sovint he intentat d'emmirallar-me en ell.

Del conjunt d'activitats, de centres, d'instituts, de programes que ell va impulsar voldria destacar-ne només tres o quatre, perquè són realment paradigmàtics de la seva actuació.

En primer lloc, el Centre de Recerques Ecològiques i Aplicacions Forestals (CREAF). El paper de Casassas fou clau en un moment en què la Universitat Autònoma de Barcelona i la Diputació de Barcelona no es posaven

d'acord, ja que va ser ell, com a representant de l'IEC, qui va desencallar el tema. I avui dia el CREAFA és una eina important per al nostre país.

En segon lloc, el *Diccionari del català contemporani*. A mi m'agradaria fer una enquesta i saber qui creia l'any 1984 que aquella idea de Casassas de parlar amb un professor de filologia per mirar de constituir el corpus textual informatitzat de la llengua catalana, i d'aquí poder-ne fer un dia un diccionari descriptiu de la llengua, donaria un resultat com el que ha donat. El corpus textual ja ha quedat enllestit i en el diccionari descriptiu s'hi està treballant. Estic convençut que molt pocs devien creure que arribaria a ésser una realitat i és evident que avui dia és una de les grans eines lingüístiques, lexicogràfiques, de la nostra llengua.

En tercer lloc, una qüestió que m'afecta molt directament: el Centre de Recerca Matemàtica. El senyor Josep Teixidor va presentar la idea d'un centre de recerca matemàtica en un moment, l'any 1983, en què poca gent creia massa en els matemàtics catalans. Enric Casassas era aleshores president de l'Institut i en va acollir la idea. Aquest centre, pensat com una eina per desenvolupar la recerca en un camp en el qual no hi havia hagut mai una forta tradició en el nostre país, s'ha convertit, al cap de setze anys d'existència, en un dels tres o quatre instituts de recerca en matemàtiques més importants d'Europa.

Per acabar, l'Arxiu de Textos Catalans Antics (ATCA), en el qual mossèn Perarnau, any rere any, ha anat publicant el volum corresponent. Enguany hem pogut presentar el volum XVIII, que tracta d'estudis sobre els sermons de sant Vicent Ferrer, a la ciutat de València. I lligo una iniciativa d'Enric Casassas, l'Arxiu de Textos Catalans Antics, amb una de les seves utopies, que és que l'Institut pogués fer amb normalitat un acte a la ciutat de València, i això ha estat finalment possible.

Hem destacat el químic, el nacionalista, el president, però, a més, voldria significar quatre components de la seva personalitat: el seu compromís amb la cultura, amb la ciència i amb el país; el seu compromís amb la projecció exterior de Catalunya i de la catalanitat; el seu rebuig de la indefinició i de l'anar fent, i el rebuig a la manca de compromís lleial. Tot el que hem dit avui —les paraules del doctor Alegret, del doctor Barrera, del doctor Giralt— no és fer volar coloms, sinó que està plenament corroborat per l'assistència a aquesta sala, plena d'amics, de deixebles, de companys, de col·legues i de la seva família. A tots ells, a tots vostès, però molt especialment a la seva família, a la seva muller, als seus fills, l'Institut d'Estudis Catalans els ofereix aquest acte de record i homenatge.

MANUEL CASTELLET
President de l'Institut d'Estudis Catalans